

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

VM161:00/2014

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI VEROTUSMENETTELYSTÄ ANNETUN LAIN 31 §:N MUUTTAMISESTA

Finanssialan Keskusliitto (FK) suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti veronkiertoa, harmaan talouden ilmiöitä ja perusteettomien veroetujen saavuttamista torjuviin hankkeisiin.

Nyt kyseessä olevassa luonnoksessa omaksutut ehdotetun säännöksen linjaukset saattavat kuitenkin sananmukaisesti tulkittuina johtaa tilanteisiin, joissa verovelvollisen oikeusturva tulee vakavasti uhatuksi.

Vakavin uhka verovelvollisen näkökulmasta aiheutuu siitä, että säännösehdotuksen sanamuoto antaa hyvinkin laajat mahdollisuudet kyseenalaistaa järjestelyjä ja toimia, jotka kuitenkin juontuvat täysin tavanomaisista ja hyväksyttävistä vaihtoehtoista valita liiketaloudellisesti ja myös verotuksellisesti järkevimät toimintatavat. Elinkeinoelämän yritykset ja niiden toimintamallit ovat toisistaan hyvinkin poikkeavia eikä mitään ”toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä” sopimusmalleja ole olemassa. Toimintaolosuhteet, yritysraenteet, osapuolten muut kuin verotukseen liittyvät intressit ja niin edelleen voivat johtaa eri tapauksissa täysin erilaisiin lopputuloksiin. Tässä tilanteessa verovelvolliselle asetetaan täysin kohtuuton vaatimus, jos epäedullisten veroseuraamusten välttämiseksi tulisi kyetä näyttämään miten toisistaan riippumattomat osapuolet olisivat vastaavissa olosuhteissa toimineet. Se ei käytännössä ole mitenkään mahdollista ja voi näin ollen kaikkein ankarimpien linjausten perusteella antaa mahdollisuuden lähes mielivaltaiseen verotukseen.

Voidaan myös kysyä, onko uusi säännös edes tarpeellinen. Verotusmenettelylain 28 § antaa jo varsin laajat mahdollisuudet puuttua tilanteisiin, joissa jollekin olosuhteelle tai toimintatavalle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta. Lisävaatimukseksi on asetettu, että järjestelyihin ryhtyminen veronkiertämiseksi on ollut ilmeistä. Tämä kriteeri, säännöksen soveltamista koskevan oikeuskäytännön ohella, asettaa verovelvollisen aiemmin sanottua huomattavasti turvatumpaan asemaan. Ei ole kyettävä todistamaan jotain, mikä ei käytännössä ole mahdollista, vaan päinvastoin, on osoitettava, että toimet on tehty ilmeisesti veronkiertotarkoituksessa.

Muutos tulisi toteutuessaan noudattamaan myös selkeästi ankarampaa linjausta kuin mistä on kyse kansainvälisten verosopimusten tulonoikaisuja koskevissa säännöksissä tai OECD:n asiaa koskevassa malliverosopimuksessa. Tähän nähden Suomen linja tulisi poikkeamaan merkittävästi kansainvälisestä käytännöstä. Tarkastelussa olisi otettava niin ikään huomioon OECD:n Base Erosion and Profit Shifting- hankkeen (BEPS) sisältämät näkökulmat.

Lisäksi olisi tarkastelussa otettava huomioon seuraavat näkökohdat:

- Suomessa ovat voimassa vasta äskettäin säädetyt korkojen vähennysoikeutta verotuksessa rajoittavat säännökset. Harkinnan arvoista voisi olla, jos muutokset katsotaan tarpeellisiksi, lähestyä esillä olevaa problematiikkaa vaihtoehtoisesti tästä näkökulmasta.
- Sikäli kuin muutosesitys tulee etenemään nyt ehdotetussa tai jossain muussa vaihtoehtoisessa muodossa, olisi kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamismenettely oltava ehdottoman toimivaa.
- Pelkästään säännösten realisoitunut soveltamisuhka saattaa intressien merkittävyyden vuoksi olla verovelvollisen toimintaa haittaavaa, joten menettelyn tulisi olla joutuisaa.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Esko Kivisaari